

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/145/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817209108
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7817209108.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Diany Solčányovej a členiek senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a JUDr. Ludviky Bodnárovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú T. K. nar. XX.XX.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave dieťaťa rodičov S. K. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na T. E. J. X, XXXXX R. L. V. zastúpenej advokátom JUDr. Milošom Chrenkom so sídlom Advokátskej kancelárie na Hlavnej ul. č. 25 v Trnave a R. K. nar. X.X.XXXX bývajúceho na E. ul. č. X v I. v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 5.2.2018 č.k. 5P/99/2017-60 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o výživnom a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Rožňava z 21.11.2014 č.k. 5P/67/2004-45 tak, že maloletú T. zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na jej výživu 50,- € mesačne od právoplatnosti napadnutého rozsudku, ktoré je povinný platiť matke maloletej vždy do 15. dňa v mesiaci dopredu. O trovách účastníkov konania rozhodol tak, že žiaden z nich nemá právo na ich náhradu.

2. Proti výroku o výživnom podala v zákonnej lehote odvolanie matka s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie a zaviazal otca prispievať na výživu maloletej 150,- € mesačne od 15.7.2017 do budúcnosti. Vytkla súdu prvej inštancie, že rozhodnutie o výživnom riadne a zákonne neodôvodnil, pretože neposúdil všetky vykonané dôkazy a obmedzil sa iba na posúdenie preukázaného príjmu otca vo výške cca 95,- € bez toho, aby sa náležite vysporiadal so skutočnosťou, že iba bežné výdavky otca viacnásobne prevyšujú jeho mesačný príjem. Uviedla, že v regióne, kde otec pracuje, je bežnou praxou, že oficiálny príjem je nižší ako skutočný, preto, aby sa zamestnanec týmto spôsobom vyhol exekúcii. Podľa jej vedomostí otec riadne pracuje na plný úväzok, v dôsledku čoho je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu maloletej 150,- € mesačne. Zdôraznila, že otec vykazoval nízky príjem aj v čase ich spolužitia, pričom jeho skutočný príjem a ich životná úroveň boli neporovnateľne vyššie. Maloletá sa taktiež písomne vyjadrila k príjmu otca, kde uviedla, že otec pracuje v kamenárstve s príjmom 700,- € mesačne a zároveň počas víkendov pracuje ako bezpečnostný pracovník s príjmom 400,- € mesačne. Namietala aj procesné pochybenie, pretože konajúci súd nerozhodol o celom predmete konania a navrhla výživné určiť od 15.7.2017, pretože súd prvej inštancie určil výživné od právoplatnosti napadnutého rozsudku a toto rozhodnutie žiadnym spôsobom neodôvodnil.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že trvá na svojich predchádzajúcich písomných a ústnych vyjadreniach.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozhodnutím, pretože z vykonaných dôkazov je zrejmé, že matka má príjem 1.000,- € mesačne a pôvodne bola zaviazaná prispievať na výživu maloletej 50,- € mesačne, pričom túto povinnosť si riadne nesplnila a napriek tomu požaduje od neho výživné 150,- € mesačne bez ohľadu na to, že jeho príjem je cca 100,- € mesačne. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav vecí, ktorý náležite vyhodnotil a tiež odôvodnil, preto ho navrhol ako vecne správne potvrdiť. Zdôraznil, že príjem, ktorý zistil súd prvej inštancie je jeho skutočným príjmom, iný príjem nemá a nie je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať výživné vo vyššom rozsahu ako ho určil súd prvej inštancie.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedol, že naďalej trvá na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

6. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že naďalej trvá na tom, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať výživné pre maloletú vo väčšom rozsahu ako 50,- € mesačne.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedol, že naďalej trvá na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

8. Zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ktorý nadobudol účinnosť 1.7.2016, zrušil Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, podľa ktorého sa viedlo konanie o rozvod a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

9. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

10. Podľa § 395 CMP, ak § 396 CMP neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona, ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

13. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

14. Podľa § 391 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy vecí vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ak bolo rozhodnutie zrušené, a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

15. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa ods. 3 ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

16. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O uvedenú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zavinil súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom spravidla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré mu procesný poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vady spôsobujúce zmätočnosť konania môžu nastať aj pri samotnom vydávaní rozhodnutia ako dôsledkom absencie niektorej jeho podstatnej časti. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti, prípadne úplne chýbajúceho skutkového stavu a právneho posúdenia veci, rovnako aj diametrálnou rozpornosťou výroku rozhodnutia s jeho dôvodmi, vecnou rozdielnosťou medzi vyhláseným rozhodnutím a jeho písomným vyhotovením, ale aj rozpornosťou jednotlivých výrokov rozhodnutia. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je potrebné vždy takéto rozhodnutie zrušiť, najmä z hľadiska ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu, na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Obsah práva na súdnu ochranu nespočíva iba v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatnení, ale jeho obsahom je aj zákonom upravené relevantné konanie súdov. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Samotné súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Neodôvodnené alebo nedostatočne odôvodnené rozhodnutie nedovoľuje účastníkovi konania posúdiť, ako si súd ich vec vyložil a ako aplikoval príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri rozhodovaní o veci samej.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa ods. 5 výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o výživnom, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom § 66 CMP a dospel k záveru, že v tejto právnej veci nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie, ani na zmenu rozsudku, preto ho podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a podľa § 391 CSP v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu odvolacieho konania dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa neriadil dôsledne § 185 CSP a § 36 CMP, pretože nezistil všetky okolnosti významné pre rozhodnutie o výživnom, najmä žiadnym spôsobom nevyhodnotil vykonané dokazovanie a obmedzil sa iba na všeobecnú konštatáciu o zákonných podmienkach určenia vyživovacej povinnosti rodičov k deťom a zhrnutie zisteného skutočného stavu veci bez toho, aby svoje rozhodnutie stručne, jasne a výstižne vyhodnotil, uviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a akými úvahami sa pri určení výživného riadil. Dopustil sa aj ďalšieho pochybenia, keď nevykonal náležité dokazovanie o výdavkoch otca, ktoré žiadnym spôsobom nevyhodnotil, neskúmal ich účel a charakter ani výšku so zreteľom na otcom preukázaný nízky príjem, ktorý nedosahuje ani hranicu životného minima, pričom otec býva v nájomnom byte, s čím sú spojené ďalšie mesačné výdavky, ktoré súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neskúmal. Súd prvej

inštancie riadne a zákonne nevyhodnotil ani schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca, pretože sa obmedzil iba na posúdenie jeho preukázaného príjmu bez toho, aby schopnosti a možnosti otca skúmal komplexne so zreteľom nie iba na preukázaný príjem, ale na celkovú jeho životnú úroveň a jeho mesačné výdavky. Odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na to, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, je nevyhnutné, aby v konaní o výživnom boli výdavky povinného rodiča riadne zistené a posúdené vo vzájomnej súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi. Otcom preukázaný príjem je tak nízky, že nepostačuje ani na zabezpečenie stravy pre jednu dospelú osobu, preto je nevyhnutné zistiť výšku jeho mesačných výdavkov, porovnať ich s jeho preukázaným príjmom a na základe zisteného skutočného stavu vyhodnotiť, či zistený príjem postačuje na ich pokrytie, resp. či umožňuje otcovi plniť si všetky svoje mesačné výdavky. V prípade, ak konajúci súd dospeje k záveru, že zistený príjem nepostačuje na pokrytie zistených mesačných výdavkov je nevyhnutné vykonať dokazovanie ohľadom spôsobu akým otec dopĺňa zdroj svojho príjmu, ako zabezpečuje výdavky, ktoré prevyšujú jeho mesačný príjem, ako aj skutočnosť, či je v jeho schopnostiach a možnostiach dosahovať vyšší ako preukázaný príjem so zreteľom na skutočnosť, že princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že iba samotná preukázaná skutočnosť, že otec býva v mestskom nájomnom byte, za ktorý je povinný mesačne platiť nájomné, dovoľuje záver, že otec má zabezpečenú vyššiu životnú úroveň ako mu umožňuje jeho preukázaný príjem. Zdôrazňuje, že schopnosti a možnosti povinného rodiča nie sú definované iba jeho preukázaným príjmom. Pre ich komplexné posúdenie je nevyhnutné vykonať dokazovanie vo všetkých relevantných aspektoch ovplyvňujúcich schopnosti a možnosti povinného rodiča, teda okrem iného aj ohľadom jeho mesačných výdavkov, ich účelu a charakteru. Súd prvej inštancie sa dopustil aj ďalšieho pochybenia, ak žiadnym spôsobom neposúdil odôvodnené potreby maloletej, ktoré bližšie nekonkretizoval ani so zreteľom na zistený skutočný stav ich nevyhodnotil a obmedzil sa iba na všeobecné konštatovanie, že pri určovaní výživného vychádzal z toho, že maloletá žije v domácnosti matky a študuje v Nemecku, bez toho, aby konkretizoval a vyčíslil jej mesačné výdavky a vyhodnotil ich účel z pohľadu jej odôvodnených potrieb. Vzhľadom na to, že konajúci súd riadne a zákonne neodôvodnil napadnutý výrok o určenom výživnom pre maloletú T., dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tejto časti nepreskúmateľné a zmatečné. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku o výživnom podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

21. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie vykonať dôsledné dokazovanie v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným, najmä riadne vykonať dokazovanie ohľadom výšky, charakteru a nevyhnutnosti vynaloženia mesačných výdavkov otca maloletej vo vzájomnej súvislosti so zásadou prednosti výživného pred ostatnými výdavkami povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Za tým účelom riadne a zákonne vyhodnotiť zistené výdavky otca, posúdiť jeho životnú úroveň a porovnať ju so životnou úrovňou maloletej so zreteľom na jej právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, riadne a zákonne zistiť a posúdiť jej odôvodnené potreby z pohľadu všetkých relevantných skutočností, najmä jej veku, stupňa vývoja a zdravotného stavu. Bude tiež povinnosťou súdu prvej inštancie vyhodnotiť, či zistený príjem otca zodpovedá jeho životnej úrovni a vynaloženým mesačným výdavkom a v prípade, ak dospeje k záveru, že zistený príjem nepostačuje na tieto účely, vykonať dokazovanie ohľadom formy a spôsobu, akým si otec zabezpečuje doplnkový zdroj príjmu a uspokojovanie svojich potrieb, ktoré prevyšujú jeho možnosti z pohľadu preukázaného príjmu, posúdiť schopnosti a možnosti otca vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami maloletej, opäť vo veci rozhodnúť a rozhodnutie odôvodniť podľa § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho závery vyplývali zo zisteného skutočného stavu a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodnutí boli preskúmateľné a logicky správne.

22. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 Zákona č. 160/2015 Z.z.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).